

Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie
ul. Świdwińska 21a; 78-200 Białogard
tel. (094) 311-31-00

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE BIAŁOGARDZKIM**

RAPORT POWIATOWY ZA ROK 2009

CZĘŚĆ I - DIAGNOSTYCZNA

Marzec 2010r.

Spis treści:	Str.
I. Wstęp	3
II. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim	6
2.1. Struktura bezrobocia według zawodów.....	6
2.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie.....	12
2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów.....	14
2.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	17
III. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim	18
3.1. Napływ ofert pracy według zawodów.....	18
3.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD.....	19
IV. Analiza zawodów deficytowych w równowadze i nadwyżkowych	21
4.1. Zawody deficytowe.....	21
4.2. Zawody w równowadze.....	23
4.3. Zawody nadwyżkowe.....	24
V. Wnioski i zakończenie	25
VI. Spis tabel i wykresów	28

I. Wstęp

Niniejszy raport – o charakterze diagnostycznym - został napisany w oparciu o tabele wynikowe dostępne na stronie internetowej: www.mz.praca.gov.pl. Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej raport zostanie uzupełniony o część dotyczącą absolwentów w momencie, kiedy publiczne służby zatrudnienia na poziomie lokalnym otrzymają dane wygenerowane na podstawie badań szkół ponadgimnazjalnych.

W dobie gospodarki rynkowej coraz większego znaczenia nabiera konieczność dostosowywania podaży zasobów pracy do pojawiającego się popytu. Podaż stanowią pracownicy oraz osoby poszukujące pracy i bezrobotni wraz ze swoimi kwalifikacjami, natomiast sfera popytu kreowana jest przez pracodawców. To oni tworzą miejsca pracy, a tym samym poszukują odpowiednio kwalifikowany personel.

W celu dostosowywania strumienia podaży do popytu na pracę należy prowadzić cykliczne, wieloaspektowe badania rynku pracy. W tym celu opracowano w 2003r. w *Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej* założenia metodologii wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych definiowany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych¹. Tym samym wyraźnie zaakcentowano to, iż monitoring można wykorzystać przy stawianiu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Jednakże, co należy podkreślić, prognozy te mogą mieć jedynie charakter prognoz krótkookresowych. Wynika to z dużej dynamiki następujących zmian na rynku pracy – szczególnie w układzie lokalnym.

¹Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003., s. 6.

Podstawowe pojęcia w przyjętej metodologii to: zawód deficytowy, nadwyżkowy i w równowadze. Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z **zawodem nadwyżkowym** będziemy mieli wówczas do czynienia, gdy na rynku występuje na niego mniejsze zapotrzebowanie w stosunku do liczby poszukujących zatrudnienia w tym zawodzie. Natomiast **zawód w równowadze** to ten, na który występuje na danym rynku bardzo zbliżone zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zgodnie z przyjętymi zaleceniami metodologicznymi, do podstawowych celów realizacji monitorowania rynku pracy przez publiczne służby zatrudnienia w zakresie wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych można zaliczyć²:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżąca korekta poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia.

Podstawową do sporządzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest **klasyfikacja zawodów i specjalności**, wprowadzona do powszechnego użycia rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 08.12.2004r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644), które zostało zmienione rozporządzeniem z 01.06.2007r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz. U. Nr 106, poz. 728). Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem 1770 zawodów i specjalności. Obejmuje ona 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy), 30 dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy), 116 grup średnich (kod 3-

² Por. tamże.

cyfrowy), 392 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy) i 1770 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy).

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność z kolei określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Podstawowym źródłem informacji, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie diagnostycznym są przetworzone dane statystyczne gromadzone przez PUP Białogard, a w szczególności:

- a. załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* – stan na 31.12.2009r
- b. załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”* – stan za okres 01.01.2009-31.12.2009r.

Dane statystyczne zgromadzone w załączniku nr 3 stanowiły merytoryczną podstawę do określania natężenia deficytu bądź nadwyżki poszczególnych zawodów. Aby zdiagnozować specyfikę lokalnego rynku pracy w ujęciu zastanych danych statystycznych większość analiz przeprowadzono na poziomie poszczególnych zawodów (kody sześciocyfrowe). Ponadto dla zobrazowania zachodzących procesów, większość danych z 2009r. porównano z 2008r. Punktem odniesienia są dane z 2009 roku.

II. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim

Poniższa część raportu stanowi analizę zarejestrowanego bezrobocia w powiecie białogardzkim, ze szczególnym uwzględnieniem jego struktury zawodowej, zawodów generujących długotrwałe bezrobocie, napływu bezrobotnych reprezentujących poszczególne zawody oraz rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. Analiza ta pozwala na precyzyjne ukazanie krótkoterminowych trendów i zmian zachodzących wśród niewykorzystywanych zasobów ludzkich lokalnego rynku pracy (podaż pracy).

2.1. Struktura bezrobocia według zawodów

Według stanu na koniec grudnia 2009r. w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie znajdowały się 5064 osoby bezrobotne. Liczba ta, w porównaniu ze stanem z grudniem 2008r. (5196 osób) zmniejszyła się o 132 osoby – czyli o 2,5%.

Liczbowy spadek bezrobocia w grudniu 2009 roku w porównaniu z końcem roku 2008 odnotowano w pięciu z dziesięciu wielkich grup zawodowych oraz wśród osób *bez zawodu*. Sytuacja odwrotna, a więc wzrost liczby bezrobotnych, wystąpiła w następujących grupach zawodowych: *specjaliści* (31.12.2008r. – 115 osób; 31.12.2009r. – 127 osób); *pracownicy biurowi* (162 osoby; 166 osób); *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (636 osób; 676 osób); *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (1013 osób; 1016 osób); *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (414 osób; 415 osób).

Szczegółowa analiza struktury bezrobocia na poziomie wielkich grup zawodowych (biorąc pod uwagę wskaźniki procentowe) wskazuje, że w obydwu badanych momentach (grudzień 2008r. i grudzień 2009r.) zdecydowanie największy udział w bezrobociu mieli reprezentanci zawodów sklasyfikowanych w pięciu grupach: *pracownicy przy pracach prostych* (31.12.2008r. – 29,4%; 31.12.2009r. – 29,1%); *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (19,5%; 20,1%); *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (12,2%; 13,4%); *technicy i inny personel techniczny* (6,5%; 6,2%) oraz kategoria *bez zawodu* (13,6%; 12,8%).

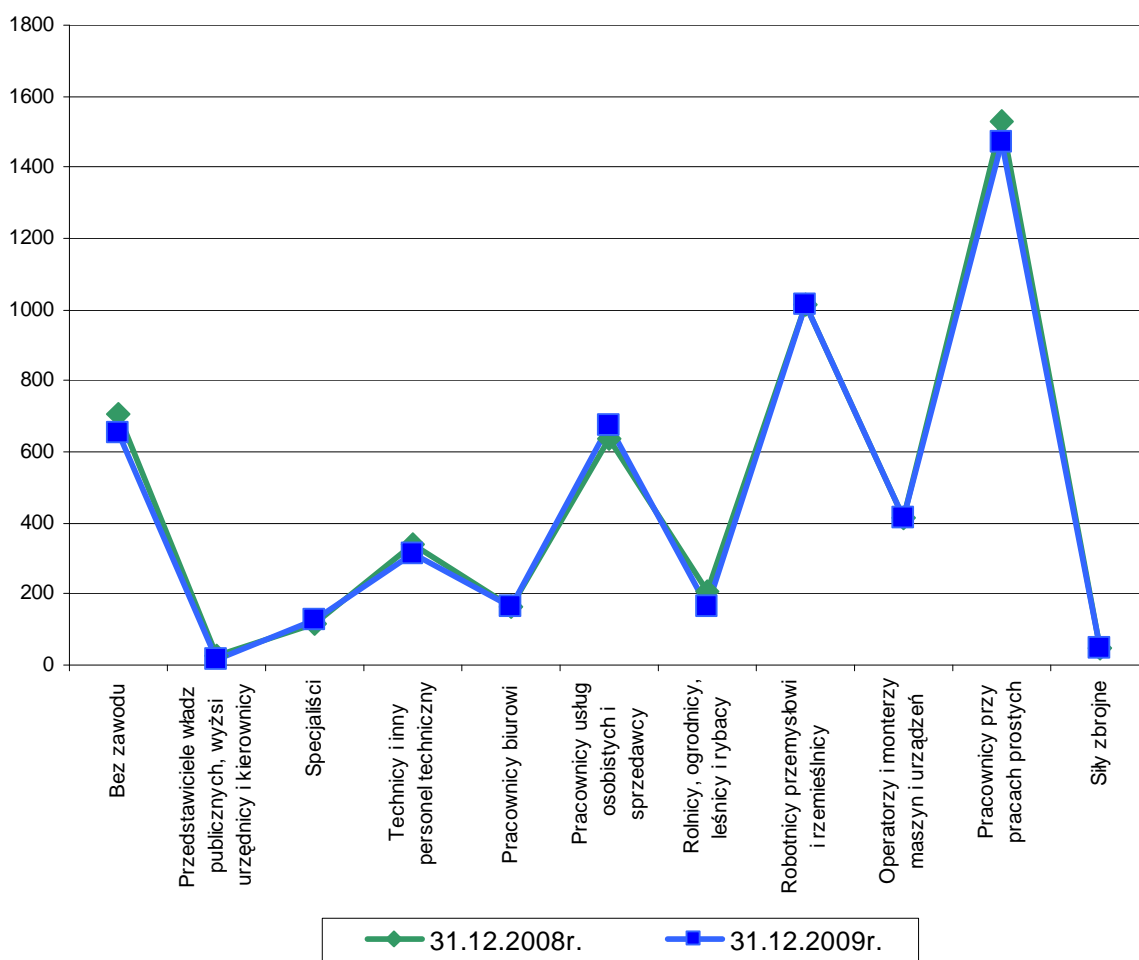
Zarejestrowani w tych grupach stanowili w obydwu porównywanych momentach około 90% wszystkich bezrobotnych figurujących na listach bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białogardzie.

Dokładny rozkład struktury bezrobocia na poziomie wielkich grup zawodowych zaprezentowany został poniżej w ujęciu tabelarycznym (tabela 1) i graficznym (wykres 1).

Tabela 1					
Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych (wraz z osobami <i>bez zawodu</i>) – stan w końcu 2008r. i 2009r.					
Kod grupy	Nazwa grupy wielkiej	Zarejestrowani bezrobotni			
		31.12.2008r.		31.12.2009r.	
		N	%	N	%
0	Bez zawodu	705	13,6	651	12,8
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	24	0,5	17	0,3
2	Specjaliści	115	2,2	127	2,5
3	Technicy i inny personel techniczny	338	6,5	313	6,2
4	Pracownicy biurowi	162	3,1	166	3,3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	636	12,2	676	13,4
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	209	4,0	163	3,2
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1013	19,5	1016	20,1
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	414	8,0	415	8,2
9	Pracownicy przy pracach prostych	1530	29,4	1473	29,1
10	Siły zbrojne	50	1,0	47	0,9
Suma		5196	100	5064	100

Źródło: PUP Białogard

Wykres 1 Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - z ujęciem osób bez zawodu (N)

Uwaga: na powyższym wykresie porównano dane z końca 2008r. i z końca 2009r. dotyczące bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Białogard w wielkich grupach zawodowych. Okazało się, że dane z obydwu analizowanych czasookresów są w bardzo dużym stopniu zbieżne ze sobą.

Źródło: PUP Białogard

Dokładny rozkład struktury bezrobocia w powiecie białogardzkim dokonany został również na poziomie poszczególnych zawodów – schodząc na kody sześciocyfrowe. Zaprezentowane zestawienie (tabela 2) uwzględniające stan z końca grudnia 2008 i 2009 roku wyszczególnia zawody najliczniej reprezentowane przez osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Białogard – przy czym punktem odniesienia jest 31.12.2009r. Łącznie w 43 dominujących zawodach zarejestrowanych było pod koniec grudnia 2008r. – 73,5%, a z końcem grudnia 2009r. – 72,7% ogółu bezrobotnych.

Tabela 2						
Bezrobotni według zawodów (zawody dominujące) – stan w końcu 2008r. i 2009r.						
Nazwa zawodu	Struktura zawodowa bezrobotnych					
	31.12.2008r.			31.12.2009r.		
	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=5196)	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=5064)
Bez zawodu	705	423	13,6	651	403	12,8
Robotnik gospodarczy	634	230	12,2	584	211	11,5
Sprzedawca	413	340	7,9	434	369	8,6
Robotnik budowlany	177	2	3,4	213	2	4,2
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	159	90	3,1	152	82	3,0
Przetwórcza ryb	106	91	2,0	128	101	2,5
Robotnik drogowy	130	50	2,5	98	40	1,9
Pomocniczy robotnik polowy	91	77	1,8	96	76	1,9
Robotnik leśny	124	37	2,4	93	28	1,8
Murarz	93	0	1,8	91	0	1,8
Pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych]	79	66	1,5	64	57	1,3
Sprzątaczką	62	62	1,2	64	64	1,3
Ślusarz	65	2	1,3	61	1	1,2
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	67	41	1,3	53	33	1,0
Kierowca samochodu ciężarowego	52	0	1,0	53	0	1,0
Szwaczka	40	40	0,8	50	50	1,0
Żołnierz zasadniczej służby wojskowej	47	0	0,9	45	0	0,9
Kucharz	41	31	0,8	45	33	0,9
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]	37	31	0,7	44	39	0,9
Pomoc kuchenna	34	28	0,7	44	33	0,9
Magazynier	50	11	1,0	40	10	0,8
Stolarz	46	3	0,9	40	3	0,8
Meliorant	41	0	0,8	35	0	0,7
Kelner	35	31	0,7	34	30	0,7
Dozorca	33	15	0,6	34	15	0,7
Kucharz małej gastronomii	25	15	0,5	34	21	0,7
Elektromonter [elektryk] zakładowy	23	1	0,4	33	2	0,7
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	15	13	0,3	29	26	0,6
Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	43	26	0,8	27	16	0,5
Krawiec	31	30	0,6	26	25	0,5
Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	18	11	0,3	26	20	0,5
Kierowca samochodu osobowego	29	2	0,6	25	2	0,5
Handlowiec [zawód szkolny: technik handlowiec]	35	23	0,7	24	19	0,5
Tokarz	29	6	0,6	23	6	0,4
Opiekunka dziecięca	23	22	0,4	23	21	0,4

Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: technik ochrony fizycznej osób i mienia]	23	3	0,4	22	3	0,4
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	20	17	0,4	21	20	0,4
Spawacz ręczny gazowy	19	0	0,4	21	0	0,4
Kierowca ciągnika rolniczego	19	0	0,4	21	0	0,4
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	27	20	0,5	21	16	0,4
Piekarz	24	3	0,5	20	0	0,4
Jelciarz	20	17	0,4	20	15	0,4
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	18	17	0,4	20	20	0,4
Suma	3802	1927	73,5	3682	1912	72,7

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano te zawody, w których pod koniec 2009r. w ewidencji PUP Białogard zarejestrowanych było co najmniej 20 bezrobotnych. Łączenie w zawodach tych (wraz z kategorią osób *bez zawodu*) zarejestrowanych było 3682 bezrobotnych, czyli niemal 72,7% ogółu bezrobotnych. Następnie zobrazowano, jak bezrobocie w tych zawodach kształtowało się wg stanu na koniec grudnia 2008r.

Porównując liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Białogard pod koniec 2008r. liczby bezrobotnych wg stanu z końca 2009r., należy stwierdzić, że liczba ta nieznacznie się zmniejszyła – o 132 osoby, z 5196 (31.12.2008r.) do 5064 (31.12.2009r.).

Pod koniec 2009r. w strukturze bezrobotnych mieszkańców powiatu białogardzkiego dominowały osoby *bez zawodu*; *robotnicy gospodarczy*; *sprzedawcy*; *robotnicy budowlani*; *robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym*; *przetwórcy ryb*; *robotnicy drogowi*; *pomocniczy robotnicy polowi*; *robotnicy leśni*; *murarze*; *pracownicy biurowi*; *sprzątaczk*; *ślusarze*; *operatorzy maszyn do produkcji płyt i sklejek*; oraz *kierowcy samochodu ciężarowego i szwaczki*. W każdym z ww. zawodów (wraz z kategorią *bez zawodu*) zarejestrowanych było co najmniej 50 osób.

Z kolei szczegółowo analizując dynamikę zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w dominujących zawodach w PUP Białogard (co najmniej 20 zarejestrowanych wg stanu na 31.12.2009r., w sumie 43 zawody) w okresie od grudnia 2008r. do grudnia 2009r., można stwierdzić, że w 22 zawodach odnotowano liczebny spadek bezrobotnych, w 19 zwiększyło się bezrobocie, natomiast w 2 zawodach sytuacja pozostała bez zmian.

Pod koniec 2009r. – biorąc pod uwagę kryterium płci – na białogardzkim rynku pracy wśród bezrobotnych nieznacznie dominowali mężczyźni, których udział kształtował się na poziomie 50,7%.

Największy udział kobiet w strukturze bezrobotnych (dotyczy zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 20 bezrobotnych, tabela 2), odnotowany został w następujących profesjach: *sprzątaczką* (100%); *szwaczka* (100%); *fryzjer* (100%); *krawiec* (96,1%); *pracownik administracyjny* (95,2%); *opiekunka dziecięca* (91,3%); *monter podzespołów i zespołów elektronicznych* (89,7%); *pracownik biurowy* (89%); *asystent ekonomiczny* (88,6%); *kelner* (88,2%); *pomocniczy robotnik drogowy* (79,2%); *handlowiec* (79,1%); *przetwórcza ryb* (78,9%); *monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych* (76,9%); *technik żywienia i gospodarstwa domowego* (76,2%); *pomoc kuchenna* (75%); *jelciarz* (75%); *kucharz* (73,3%); *operator maszyn do produkcji płyt i sklejek* (62,3%); *bez zawodu* (61,9%); *kucharz małej gastronomii* (61,7%); *pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna* (59,3%); *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (53,9%).

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie ma pojęcia absolwent. W związku z tym w 2004 roku ze sprawozdawczości bezrobocia rejestrowanego wyeliminowano dane dotyczące tej kategorii osób. Od roku 2005 absolwenci ewidencjonowani są jako „osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki”. Jednak pomimo tych zmian legislacyjnych w metodologii wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych w tabelach wynikowych pojawia się pojęcie absolwent (patrz: www.mz.praca.gov.pl, raporty okresowe, tabele: T-II/P-1, T-II/P-2). Pod koniec 2009 roku w ewidencji PUP Białogard zarejestrowanych było w sumie 188 osób bezrobotnych (w tym 103 kobiety) do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Osoby te stanowiły 3,7% ogółu bezrobotnych. Analiza empiryczna wykazała, że 36,2% spośród bezrobotnych (68 osób), którzy w okresie ostatniego roku ukończyli naukę stanowią osoby *bez zawodu* - są to przede wszystkim absolwenci liceów. W dalszej kolejności wśród kategorii bezrobotnych do 12 miesięcy od ukończenia nauki znaleźli się m.in.: *sprzedawcy* (8,5% absolwentów); *kucharze małej gastronomii* (5,3%); *asystenci ekonomiczni [zawód szkolny: Technik ekonomista]* (4,3%); *mechanicy pojazdów samochodowych* (3,7%); *elektromonterzy [elektrycy] zakładowi* (3,2%); *ekonomiści* (2,7%);

pedagogicy (2,1%). Udział bezrobotnych absolwentów w pozostałych zawodach nie przekracza 2% spośród tych, którzy w okresie 12 miesięcy przed rejestracją ukończyli naukę. Przy okazji należy zwrócić uwagę, że od końca grudnia 2008r. do końca grudnia 2009r. liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od ukończenia nauki zarejestrowanych w PUP Białogard wzrosła o 48 osób (o 25,5%).

2.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Kolejnym istotnym wskaźnikiem charakteryzującym sytuację na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego jest udział wśród bezrobotnych osób poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, którzy stanowią reprezentację zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. W poniższej tabeli zaprezentowano grupy zawodów, które w największym stopniu generowały bezrobocie długotrwałe w powiecie białogardzkim w 2009 roku. Zgodnie z metodologią wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych jeżeli wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjmuje wartość „1” to wszystkie osoby poprzednio pracujące klasyfikujące się w określone grupy zawodów pozostają w bezrobociu powyżej 12 miesięcy.

Tabela 3	
Nazwy grup zawodów w największym stopniu generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie białogardzkim w roku 2009	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	1
Bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej	1
Higieniści	1
Kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie	1
Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym	1
Kierownicy małych przedsiębiorstw w handlu hurtowym i detalicznym	1
Kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Kopiści, trawiacze, grawerzy i pokrewni	1
Monterzy linii elektrycznych	1
Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	1
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	1
Operatorzy urządzeń przemysłu ceramicznego* (zawód szkolny: Operator urządzeń przemysłu ceramicznego - obejmuje grupę elementarną 8132)	1
Archiwiści i muzealnicy	1

Kroczowie	1
Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	1
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Asystenci i technicy dentyści	1
Ładowacze nieczystości	1
Operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni	1
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Sprzedawcy uliczni	1

Źródło: PUP Białogard

Z kolei w tabeli 4 przedstawiono nazwy grup zawodów, które w najmniejszym stopniu na obszarze powiatu białogardzkiego generowały występowanie problemu bezrobocia długotrwałego w 2009 roku. Im bardziej tzw. wskaźnik długotrwałego bezrobocia zbliża się do „0”, tym w mniejszym stopniu bezrobotni poprzednio pracujący zarejestrowani w określonych grupach zawodów bez pracy pozostają powyżej roku. Zgodnie z obliczeniami statystycznymi do grup zawodów w najmniejszym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie na obszarze powiatu białogardzkiego w 2009 roku zaliczono: *techników elektryków; recepcjoniści i rejestratorzy; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych; a także - technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni.*

Tabela 4	
Nazwy grup zawodów w najmniejszym stopniu generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie białogardzkim w roku 2009	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Technicy elektrycy	0,0526
Recepcjoniści i rejestratorzy	0,0769
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,1
Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	0,1111
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,125
Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0,125
Robotnicy budowy dróg i pokrewni	0,125
Ekonomiści	0,125
Zaopatrzeniowcy	0,125
Sekretarki	0,1429
Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń - obejmuje grupę elementarną 7233)	0,1515
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	0,1538

Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	0,1607
Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	0,1667
Monterzy sieci komunalnych* (zawód szkolny: Monter sieci komunalnych - obejmuje grupę elementarną 7137)	0,1667
Formierze odlewniczy i pokrewni	0,1667
Fizjoterapeuci i pokrewni	0,1667
Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności - obejmuje grupę elementarną 3213)	0,1667
Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	0,175
Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1818
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,1892

Źródło: PUP Białogard

2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów

Kolejną z istotnych zmiennych charakteryzujących bieżącą sytuację na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego jest napływ bezrobotnych reprezentujących określone profesje i zawody. Na podstawie zastanych danych statystycznych (www.mz.praca.gov.pl) wygenerowana została tabela zawierająca 38 zawodów (z uwzględnieniem kategorii bez zawodu), w których w całym roku 2009 zarejestrowały się łącznie 4874 osoby, stanowiące jednocześnie 69,6% ogółu rejestrujących się bezrobotnych. Dla porównania w roku 2008 w wyróżnionych zawodach zarejestrowały się łącznie 4553 osoby obejmujące 71,2% ogółu bezrobotnych wpisywanych do rejestrów PUP Białogard. W sumie w całym 2008r. w PUP Białogard zarejestrował się łącznie 6393 bezrobotnych, a w 2009r. – 6953 bezrobotnych.

Tabela 5						
Napływ bezrobotnych wg zawodów (zawody dominujące) – 2008r. i 2009r.						
Nazwa zawodu	Napływy bezrobotnych					
	cały 2008r.			cały 2009r.		
	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=6393)	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=6953)
Bez zawodu	1082	657	16,9	1066	591	15,3
Robotnik gospodarczy	721	250	11,3	716	269	10,3
Sprzedawca	487	418	7,6	578	509	8,3
Robotnik budowlany	212	0	3,3	301	1	4,3
Przetwórcza ryb	208	180	3,3	232	170	3,3

Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	130	79	2,0	182	102	2,6
Pomocniczy robotnik polowy	143	115	2,2	133	102	1,9
Robotnik drogowy	156	55	2,4	103	27	1,5
Robotnik leśny	109	30	1,7	98	27	1,4
Kierowca samochodu ciężarowego	50	0	0,8	87	0	1,3
Murarz	76	0	1,2	87	0	1,3
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	139	80	2,2	82	43	1,2
Ślusarz	64	6	1,0	79	0	1,1
Kucharz	55	40	0,9	68	41	1,0
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	91	76	1,4	67	58	1,0
Żołnierz zasadniczej służby wojskowej	86	0	1,3	67	0	1,0
Sprzątaczką	65	65	1,0	63	63	0,9
Pomoc kuchenna	52	47	0,8	59	44	0,8
Stolarz	43	1	0,7	56	2	0,8
Szwaczka	56	56	0,9	54	54	0,7
Magazynier	59	12	0,9	52	11	0,7
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	45	36	0,7	50	42	0,7
Elektromonter [elektryk] zakładowy	22	2	0,3	49	3	0,7
Kucharz małej gastronomii	37	19	0,6	47	23	0,7
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	37	33	0,5	47	44	0,7
Kelner	44	35	0,7	43	39	0,6
Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	25	18	0,4	42	29	0,6
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	33	26	0,5	40	38	0,6
Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	25	2	0,4	38	3	0,5
Mechanik samochodów osobowych	16	0	0,3	33	0	0,5
Mechanik pojazdów samochodowych	16	0	0,3	33	0	0,5
Piekarz	23	4	0,4	33	3	0,5
Kierowca samochodu osobowego	29	1	0,5	33	1	0,5
Operator skanerów formowych	0	0	0,0	32	21	0,5
Technik elektryk	27	1	0,4	31	1	0,4

Technik mechanik	16	3	0,3	31	2	0,4
Ekonomista	40	30	0,6	31	20	0,4
Dozorca	34	15	0,5	31	14	0,4
Suma	4553	2392	71,2	4874	2397	69,6

PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli przedstawiono te zawody, w których w całym 2009r. zarejestrowało się w PUP Białogard co najmniej 30 bezrobotnych. Łączenie w zawodach tych (wraz z kategorią osób *bez zawodu*) zarejestrowało się (napływ do bezrobocia) 4874 osób, czyli niemal 69,6% ogółu bezrobotnych. Następnie zobrazowano, jak kształtował się napływ do bezrobocia w tych zawodach w 2008 roku.

W 2009 roku największą grupę rejestrujących się bezrobotnych stanowiły osoby *bez zawodu* (1066 osób – 15,3% ogółu rejestrujących się). Natomiast wśród precyzyjnie sklasyfikowanych zawodów reprezentowanych przez rejestrujących się bezrobotnych dominowały następujące profesje: *robotnik gospodarczy* (716 osób – 15,3%); *sprzedawca* (578 osób – 8,3%); *robotnik budowlany* (301 osób – 4,3%); *przetwórcza ryb* (232 – 3,3%); *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (182 osoby – 2,6%).

Pozostałe z wyróżnionych w tabeli zawodów nie przekroczyły progu 2% ogólnego napływu bezrobotnych w badanym okresie.

Dokonując analizy zestawionych danych z płcią rejestrujących się bezrobotnych należy wskazać, że w całym roku 2009 nieznacznie dominowali mężczyźni w napływie do bezrobocia, którzy stanowili 52,1% ogółu rejestrujących się w PUP Białogard.

Natomiast wśród 38 zawodów wskazanych w tabeli nr 5 kobiety dominowały w napływie do bezrobocia w 18 następujących zawodach: *sprzątaczką* (100%); *szwaczka* (100%); *pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]* (95%); *monter podzespołów i zespołów elektronicznych* (93,6%); *kelner* (90,7%); *sprzedawca* (88,1%); *pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]* (85,65); *asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]* (84%); *pomocniczy robotnik polowy* (76,7%); *pomoc kuchenna* (74,6%); *przetwórcza ryb* (73,3%); *monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych* (69%); *operator skanerów formowych* (65,6%); *ekonomista* (64,5%); *kucharz* (60,3%); *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (56%); *bez zawodu* (55,4%); *operator maszyn do produkcji płyt i sklejek* (52,4%).

2.4 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi na koniec 2009r. stanowiły niemal 85% ogółu zarejestrowanych. Dokładny rozkład bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2009r., z pominięciem osób dotychczas niepracujących, prezentuje tabela 6.

Tabela 6		
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy - napływ w 2009r. oraz wg stanu na 31.12.2009r.		
Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w całym 2009r.	Bezrobotni wg stanu w końcu 2009r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	578	481
Górnictwo i wydobywanie	8	6
Przetwórstwo przemysłowe	1422	1174
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	12	7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	174	89
Budownictwo	380	444
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	747	574
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	177	135
Transport i gospodarka magazynowa	305	90
Informacja i komunikacja	29	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	32	17
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	88	104
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	459	70
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	96	62
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	458	551
Edukacja	89	48
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	91	100
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	266	25
Pozostała działalność usługowa	316	311
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	4	11
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
Suma	5731	4304

Źródło: PUP Białogard

W napływie bezrobotnych od początku stycznia do końca grudnia 2009 roku wyróżnić można jedenaście sekcji PKD, w których zarejestrowało się każdorazowo ponad 100 osób. Były to odpowiednio: *przetwórstwo przemysłowe* (1422 osoby); *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (747 osób); *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (578 osób); *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (459 osób); *administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (458 osób); *budownictwo* (380 osób); *pozostała działalność usługowa* (316); *transport i gospodarka magazynowa* (305 osób); *działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* (266 osób); *działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* (177); *dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (174 osoby).

III. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim

3.1 Napływ ofert pracy według zawodów

W okresie całego 2009r. do PUP Białogard zgłoszono ogółem 1412 ofert pracy (dotyczy ofert pracy zarejestrowanych w systemie komputerowym). Rok wcześniej publiczne służby zatrudnienia z Białogardu dysponowały 1988 ofertami pracy.

Na potrzeby dalszej analizy wyodrębniono 18 zawodów, w których pracodawcy w 2009 roku zgłosili 1145 ofert pracy, co stanowiło 81% ogółu ofert będących w dyspozycji PUP Białogard w tym roku (tabela 7).

Tabela 7				
Napływ ofert pracy według zawodów – 2008r. i 2009r.				
(oferty dominujące)				
Zawody	cały 2008	% z ogółu (N=1988)	cały 2009	% z ogółu (N=1412)
Robotnik gospodarczy	317	15,9	276	19,5
Operator skanerów formowych	361	18,2	157	11,1
Sprzedawca	156	7,8	131	9,3

Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	113	5,7	112	7,9
Robotnik drogowy	92	4,6	103	7,3
Przetwórcza ryb	60	3,0	80	5,7
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	53	2,7	57	4,0
Meliorant	76	3,8	42	3,0
Opiekunka dziecięca	43	2,2	34	2,4
Robotnik budowlany	41	2,1	30	2,1
Opiekunka środowiskowa	6	0,3	23	1,6
Sekretarka	14	0,7	19	1,3
Konserwator budynków	11	0,6	15	1,1
Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0	0,0	15	1,1
Sprzątaczką	30	1,5	14	1,0
Brukarz	21	1,1	14	1,0
Księgowy [samodzielny]	17	0,9	13	0,9
Kopacz	17	0,9	10	0,7
Suma	1428	72,0	1145	81,0

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli przedstawiono te zawody, w których w całym 2009r. pracodawcy do PUP Białogard zgłosili co najmniej 10 ofert pracy. Łącznie w zawodach tych pracodawcy zgłosili 1145 ofert pracy, czyli 81% ogółu zgłoszonych ofert pracy. Następnie zobrazowano, jak kształtował się napływ ofert pracy w tych zawodach w 2008 roku.

W 2009 roku wśród uzyskanych ofert pracy największe zapotrzebowanie zgłaszane było na następujące zawody: *robotnik gospodarczy* (276 ofert); *operator skanerów formowych* (157 ofert); *sprzedawca* (131); *pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]* (112 ofert); *robotnik drogowy* (103 oferty); *przetwórcza ryb* (80 ofert); *pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]* (57 ofert); *meliorant* (42 oferty).

Łącznie wymienione oferty stanowiły niemal 65% ogółu spływających do Powiatowego Urzędu Pracy zleceń od pracodawców w całym 2009 roku.

3.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD

Biorąc pod uwagę klasyfikację PKD w całym 2009r. wyróżnić można cztery sekcje, w których wyraźnie dominowały oferty pracy napływające do PUP Białogard. Były to następujące sekcje: *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (542 oferty – 38,4%); *przetwórstwo przemysłowe* (194 oferty – 13,7%); *handel hurtowy i detaliczny; działalność*

profesjonalna, naukowa i techniczna (190 ofert – 13,5%); naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (131 ofert – 9,3%).

Łącznie wymienione oferty stanowiły niemal 75% wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc pracy odnotowanych w analizowanym okresie.

Ponadto należy podkreślić, że w przypadku czterech sekcji nie odnotowano napływu żadnych ofert pracy. Były to następujące sekcje: *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; organizacje i zespoły eksterytorialne oraz działalność nie zidentyfikowana.*

Dokładny rozkład omówionego napływu ofert pracy według sekcji PKD zaprezentowano w tabeli 8.

Tabela 8	
Napływ ofert pracy wg sekcji PKD w 2009r. do PUP Białogard	
Sekcja PKD	Oferty pracy w 2009r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22
Górnictwo i wydobywanie	0
Przetwórstwo przemysłowe	194
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4
Budownictwo	68
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	131
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	13
Transport i gospodarka magazynowa	9
Informacja i komunikacja	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	190
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	542
Edukacja	40
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	64
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	61
Pozostała działalność usługowa	18
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników;	0

gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Działalność nie zidentyfikowana	0
Suma	1412

Źródło: PUP Białogard

IV. Analiza zawodów deficytowych, nadwyżkowych i w równowadze

4.1 Zawody deficytowe

Jedną z kluczowych części rocznego raportu o charakterze diagnostycznym jest analiza pojawiających się na lokalnym rynku pracy zawodów deficytowych, w równowadze i nadwyżkowych.

Podstawą do określenia, czy zawód jest deficytowy, w równowadze bądź nadwyżkowy jest analiza napływu ofert pracy oraz napływu bezrobotnych w analizowanym okresie. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób do bezrobocia w danym zawodzie i czasookresie jest większy od 1,1 ($W > 1,1$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **deficytowymi** – do PUP wpływa więcej ofert pracy w danym zawodzie niż rejestruje się osób bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawiono wszystkie zawody deficytowe (z pominięciem zawodów MAX deficytowych – zgodnie z przyjętymi zaleceniami metodologicznymi) zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego na podstawie zastanych danych statystycznych. Im wyższy wskaźnik deficytu „W”, tym – zgodnie z danymi statystycznymi – większe szanse osób reprezentujących te zawody na podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Jednakże na uwadze należy mieć fakt, że w przypadku części zawodów (np. *pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]*) znaczne wskaźniki deficytowości wynikają z podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy działań związanych z aktywizacją lokalnego rynku pracy (np. staże). Gdyby nie działania publicznych służb zatrudnienia z Białogardu deficyt w tym zawodzie nie wystąpiłby. Poza tym, część z tych ofert przeznaczona jest dla jedynie wąskiej

grupy bezrobotnych (np. określonych w art. 49 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Tabela 9		
Zawody deficytowe w powiecie białogardzkim w 2009r.		
Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	1,25	7,5
Specjalista do spraw reklamy	0,5833	7
Rejestratorka medyczna	0,5	6
Opiekunka środowiskowa	1,9167	5,75
Operator skanerów formowych	13,0833	4,9063
Programista	0,25	3
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0,25	3
Animator kultury	0,25	3
Goniec	0,25	3
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	9,3333	2,8
Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	0,5833	2,3333
Sekretarka	1,5833	2,1111
Asystentka stomatologiczna	0,1667	2
Operator myjni	0,6667	2
Pracownik socjalny	0,75	1,8
Meliorant	3,5	1,5556
Wulkanizator	0,25	1,5
Sekretarz sądowy	0,3333	1,3333
Opiekunka dziecięca	2,8333	1,3077
Konserwator budynków	1,25	1,1538

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano wszystkie zawody deficytowe zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2009r. Zgodnie ze wskazówkami Departamentu Rynku Pracy MPIPS pominięto zawody MAX deficytowe. Jest to sytuacja, kiedy do PUP wpływają oferty pracy, natomiast nie rejestrują się bezrobotni.

Spośród wymienionych zawodów deficytowych na uwagę zasługują te, w których średniomiesięcznie w 2009 roku wpływała co najmniej jedna oferta pracy. Są to zawody cechujące się nie tylko deficytowością, ale także – stosunkowo często pojawiającymi się ofertami pracy. Do zawodów tych zaliczono: *operator skanerów formowych; pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]; meliorant; opiekunka dziecięca; opiekunka środowiskowa; sekretarka; pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni oraz konserwator budynków*. Część z wymienionych zawodów może zostać

wykorzystana przy planowaniu szkoleń osób bezrobotnych – dając bezrobotnym kompetencje pożądane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy.

4.2. Zawody w równowadze

Zawodami w równowadze są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób do bezrobocia w danym zawodzie i czasookresie zawiera się w granicach od 0,9 do 1,1 ($0,9 \leq W \leq 1,1$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **w równowadze** – do PUP wpływa bardzo zbliżona ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych.

Tabela 10	
Zawody w równowadze w powiecie białogardzkim w 2009r.	
Zawód	Wskaźnik intensywności równowagi („W”)
Kosmetolog	1
Betoniarz zbrojarz	1
Operator urządzeń do cięcia folii i płyt	1
Robotnik drogowy	1

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano wszystkie zawody w równowadze zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2009r.

Analiza statystyczna zgromadzonego materiału badawczego wykazała, że w 2009r. na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego cztery zawody: *kosmetolog; betoniarz zbrojarz; operator urządzeń do cięcia folii i płyt* oraz *robotnik drogowy* charakteryzowały się równowagą. Czyli – zgodnie z metodologią wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych – do PUP Białogard w 2009r. wpływała podobna ilość ofert pracy w stosunku do rejestrujących się bezrobotnych w tych samych zawodach.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Z kolei zawodami nadwyżkowymi są te, w których do PUP w analizowanym okresie wpływa mniejsza ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób do bezrobocia w danym zawodzie i czasookresie jest mniejszy od 0,9 ($0,9 < W$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **nadwyżkowymi** – do PUP wpływa mniejsza ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych. Im mniejsza wartość wskaźnika, tym większy poziom nadwyżkowości danego zawodu – czyli zgodnie z danymi statystycznymi osoby reprezentujące te zawody mają większe problemy ze znalezieniem pracy na lokalnym rynku zatrudnienia.

Tabela 11	
Zawody nadwyżkowe w powiecie białogardzkim w 2009r.	
Zawody	Wskaźnik intensywności nadwyżki („W”)
Robotnik leśny	0,0102
Ślusarz	0,0127
Piekarz	0,0303
Ekonomista	0,0323
Kierowca samochodu ciężarowego	0,0345
Murarz	0,046
Kelner	0,0465
Szwaczka	0,0556
Spawacz ręczny gazowy	0,0556
Kierowca ciągnika rolniczego	0,0625
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,0667
Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	0,0714
Pilarz	0,0833
Robotnik magazynowy	0,0909
Prasowaczka [ręczna]	0,0909
Pokojowa [w hotelu]	0,0909
Robotnik budowlany	0,0997
Tapicer	0,1
Kucharz	0,1176
Pomoc kuchenna	0,1186
Cukiernik	0,12
Stolarz	0,1429
Fizjoterapeuta	0,1429
Malarz budowlany	0,1538
Magazynier	0,1538
Dozorca	0,1613
Mechanik samochodów osobowych	0,1818
Tynkarz	0,2

Recepcjonista	0,2
Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	0,2174

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano 30 zidentyfikowanych zawodów nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2009r. o największych wskaźnikach nadwyżkowości. Zgodnie ze wskazówkami Departamentu Rynku Pracy MPIPS pominięto zawody, w których rejestrowali się bezrobotni, natomiast nie wpływały oferty pracy, pominięto także w zestawieniu zawody klasyfikowane do kategorii „pozostałych specjalistów”.

Zawodami najbardziej nadwyżkowymi na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego – zgodnie z zastanymi danymi statystycznymi - okazały się: *robotnik leśny; ślusarz; piekarz oraz ekonomista.*

V. Wnioski i zakończenie

Podsumowując część diagnostyczną monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzonego dla powiatu białogardzkiego za 2009 rok, można stwierdzić, że:

- według stanu na koniec grudnia 2009r. w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie znajdowały się 5064 osoby bezrobotne; liczba ta, w porównaniu ze stanem z grudniem 2008r. (5196osób) zmniejszyła się o 132 osoby, czyli o 2,5%;
- pod koniec 2009 roku najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby sklasyfikowane w kategorii *bez zawodu* (12,8%), na drugim miejscu pod tym względem uplasowali się *robotnicy gospodarczy* obejmujący 11,5% zarejestrowanych, kolejne miejsca zajęły odpowiednio następujące profesje: *sprzedawca* (8,6%); *robotnik budowlany* (4,2%) oraz *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (3,0%);
- pod koniec 2009 roku w ewidencji PUP Białogard zarejestrowanych było w sumie 188 osób bezrobotnych (w tym 103 kobiety) do 12 miesięcy od ukończenia nauki, osoby te stanowiły 3,7% ogółu bezrobotnych; analiza empiryczna wykazała, że 36,2% bezrobotnych (68 osób), którzy w okresie ostatniego roku ukończyli naukę stanowią osoby *bez zawodu* - są to przede wszystkim absolwenci liceów, w dalszej kolejności wśród kategorii bezrobotnych do 12 miesięcy od

- ukończenia nauki znaleźli się m.in.: *sprzedawcy* (8,5% absolwentów); *kucharze małej gastronomii* (5,3%); *asystenci ekonomiczni [zawód szkolny: Technik ekonomista]* (4,3%); *mechanicy pojazdów samochodowych* (3,7%); *elektromonterzy [elektrycy] zakładowi* (3,2%); *ekonomiści* (2,7%); *pedagodzy* (2,1%);
- zgodnie z obliczeniami statystycznymi do grup zawodów w najmniejszym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie na obszarze powiatu białogardzkiego w 2009 roku zaliczono: *techników elektryków; recepcjoniści i rejestratorzy; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych; a także - technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni;*
 - w całym 2009 roku w PUP Białogard zarejestrowało się w sumie 6953 bezrobotnych, dla porównania – rok wcześniej łącznie zarejestrowało się w bezrobociu 6393 osoby;
 - od początku stycznia do końca grudnia 2009r. bezrobotni najczęściej rejestrowali się jako osoby *bez zawodu* (1066 osób – 15,3% ogółu rejestrujących się); w następnej kolejności pojawiły się następujące profesje: *robotnik gospodarczy* (716 osób – 15,3%); *sprzedawca* (578 osób – 8,3%); *robotnik budowlany* (301 osób – 4,3%); *przetwórcza ryb* (232 – 3,3%); *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (182 osoby – 2,6%);
 - w całym 2009 roku do PUP Białogard wpłynęło 1412 ofert pracy, dla porównania – rok wcześniej publiczne służby zatrudnienia z Białogardu dysponowały 1988 ofertami pracy;
 - największe zapotrzebowanie w 2009r. zgłaszane było przez pracodawców na następujące zawody: *robotnik gospodarczy* (276 ofert); *operator skanerów formowych* (157 ofert); *sprzedawca* (131); *pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]* (112 ofert); *robotnik drogowy* (103 oferty); *przetwórcza ryb* (80 ofert); *pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]* (57 ofert); *meliorant* (42 oferty); łącznie wymienione oferty stanowiły niemal 65% ogółu spływających do Powiatowego Urzędu Pracy zleceń od pracodawców w całym 2009 roku.

- wśród zidentyfikowanych zawodów deficytowych na szczególną uwagę zasługują te, w których średniomiesięcznie w 2009 roku wpływała co najmniej jedna oferta pracy - są to zawody cechujące się nie tylko deficytowością, ale także – stosunkowo często pojawiającymi się ofertami pracy, do zawodów tych na podstawie analizy statystycznej można zaliczyć: *operatora skanerów formowych; pracownika administracyjnego [zawód szkolny: Technik administracji]; melioranta; opiekunkę dziecięcą; opiekunkę środowiskową; sekretarkę; pozostałych masarzy, robotników w przetwórstwie ryb i pokrewnych oraz konserwatorów budynków;*
- z kolei zawodami najbardziej nadwyżkowymi na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego – zgodnie z zastanymi danymi statystycznymi - okazały się: *robotnik leśny; ślusarz; piekarz oraz ekonomista.*

VI. Spis tabel i wykresów

Spis tabel	Str.
Tabela 1 Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych (wraz z osobami <i>bez zawodu</i>) – stan w końcu 2008r. i 2009r.....	7
Tabela 2 Bezrobotni według zawodów (zawody dominujące) – stan w końcu 2008r. i 2009r.....	9
Tabela 3 Nazwy grup zawodów w największym stopniu generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie białogardzkim w roku 2009.....	12
Tabela 4 Nazwy grup zawodów w najmniejszym stopniu generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie białogardzkim w roku 2009.....	13
Tabela 5 Napływ bezrobotnych wg zawodów (zawody dominujące) – 2008r. i 2009r.....	14
Tabela 6 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy – napływ w 2009r. oraz wg stanu na 31.12.2009r.....	17
Tabela 7 Napływ ofert pracy według zawodów – 2008r. i 2009r. (oferty dominujące).....	18
Tabela 8 Napływ ofert pracy według sekcji PKD w 2009r. do PUP Białogard.....	20
Tabela 9 Zawody deficytowe w powiecie białogardzkim w 2009r.....	22
Tabela 10 Zawody w równowadze w powiecie białogardzkim w 2009r.....	23
Tabela 11 Zawody nadwyżkowe w powiecie białogardzkim w 2009r.....	24
Spis wykresów	
Wykres 1 Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - z ujęciem osób bez zawodu (N).....	8